

שלה ראש הממשלה הנכבדה תישאר כממשלת מעבר. אויבו הגדול של דיון היה יצחק רבין. לפני חודש חזר דיון לממשלה אחרי חתי פטרונו, ברגע שנסתבר לו שרבין יירש את מקומו כשרהביטחון. כי התחלת רבין פירושה — סוף דיון.

באמתחתו של דיון היה נשק סורי — התוכיר שהכין עבורו, ורפי רייזמן, עוזר וייצמן בסוף 1967. הוא ירע שזהו מוכש שאפי שר לפוצצו מתחת לרגליו של רבין.

אלון: עזרה לדיון

עזרה בדיון במיוחד היתה עמדתו של יגאל אלון.

היה זה אלון שהביא למינויו של יצחק רבין לתפקיד הרמטכ"ל, בתקופה הראשונה של כהונת לוי אשכול כראש הממשלה ושרהביטחון. באותם הימים היה אלון מעין יועץ-בכיר בלתי-רשמי של אשכול לענייני ביטחון. הוא ראה ברבין איש הפלמ"ח, את תלמידו ונאמנו. הוא לחץ על אשכול למנותו, אחרי שבר-גוריון מנע מרבין את התפקיד במשך שנים רבות בגלל השתייכותו הפלמ"חאית, והעדיף על פניו קצינים מפא"י פחות בכירים, כמו צ'רה. כאשר הגיע רבין לכס הרמטכ"ל, הוכיח את עצמו במהרה כאדם עצמאי, שאינו מקבל הוראות, הנחיות ועצות גם מפי מי שהיה מפקד הפלמ"ח. מאז התקררו במיקצת יחסי אלון-רבין.

בכל זאת היתה לאלון השבוע ההודמנות להתעלות, לתת את בירכתו הגלויה לרבין, להיאבק למענו ולהפוך למעין מדינאי-אייבכיר בממשלה בהנהגת איש הצעיר ממנו. (כך נהג יצחק שדה, כאשר מצא את עצמו ביוני 1948 תחת פקודתו של יגאל אלון, במיבצע כיבוש רמלה-לוד. הכריז אז שדה: „אני מאושר שזכיתי לִהיות פקודו של מי שהיה תלמידו.“)

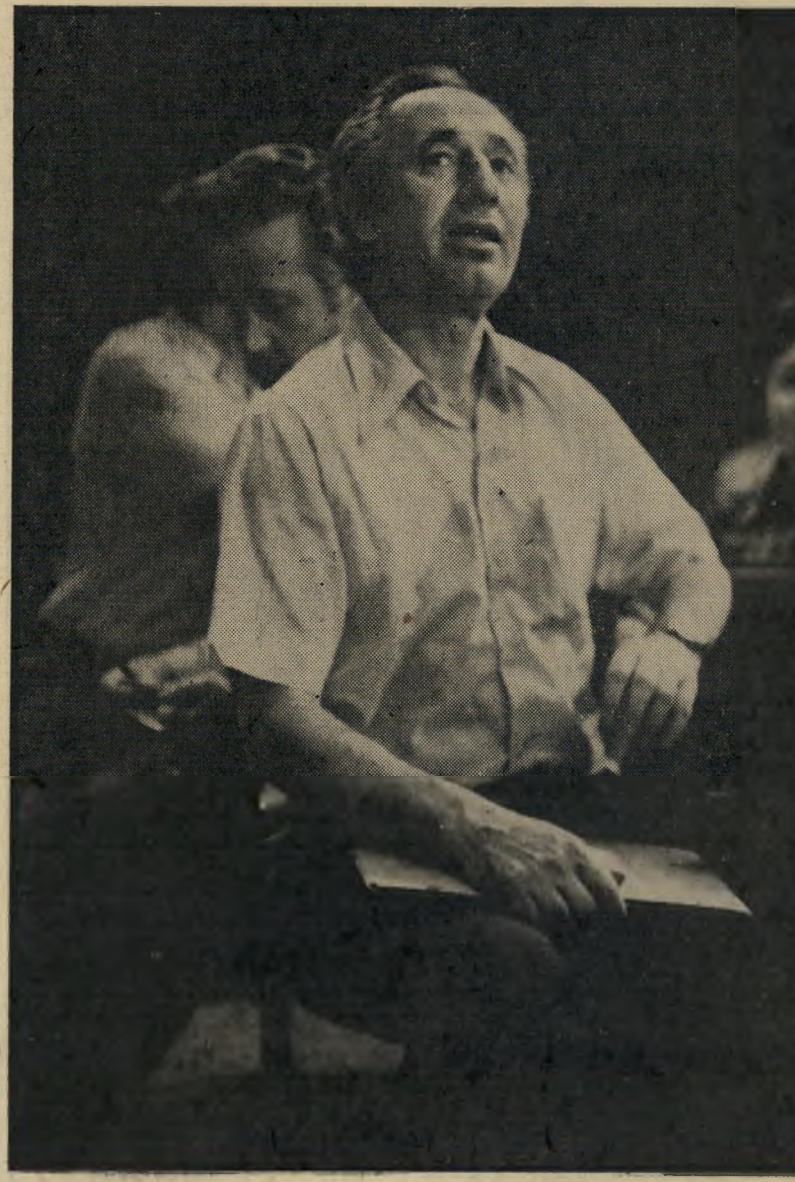
אבן: שר בחוק

לא פחות חמורה היתה התנהגותו של אבא אבן.

לזכותו של אבן יש לומר שהיה לו מניע חזק ביותר. במשך שנים היו אבן ורבין אויבים בגפש. השגריר בושינגטון לא הסתיר את הבוז שהוא רוחש לשרהחוק, ודיווח במישרין לגולדה מאיר. אבן ראה בו פקיד מורד, הבדלי הערכות ודיעות התחדרו ממילא, הפכו למחלוקות תהומיות.

בממשלתו של רבין לא יוכל אבן להיות שריהחוק, ויש ספק אם הוא יוכל לכהן בה בכלל. לכן היה זה עניין של חיים או מוות, בשר-ביד אבן, למנוע את עליית רבין.

אבן רצה להציג את מועמדותו של עצמו במשך שנים רבות נפוצה הדיעה שעם ירידתה של גולדה מן הבמה, יהפוך ספיר לשליט האמיתי מאחורי הקלעים, ואילו אבן יכהן מטעמו כראש-הממשלה הרשמי. אולם ההתפתחות הדרמתית אחרי יום-הכיפורים מנעה מעבר מסודר זה.

הנבון: שמעון פרס מת'ן לתוצאות

ההוגה: פנחס ספיר לפני ההצבעה

באה למנוע אפשרות זאת מחבריה-הממשלה, שתק אבן. השבוע נתעורר לפתע מישרד החוק — כמה שעות לפני בחירתו של רבין.

פרס: יורש דיון

האדם היחיד שנהג בתבונה מפתי עת, ובמידה רבה של כבוד עצמי, היה שמעון פרס.

פרס לא בגד בדיון לפני חודש, כש-הדבר נראה קל וכדאי. הוא חשב, בצדק, שבגינה גלויה כזאת תעורר אליו בוז, ושהרווח המיידני ייצא בהפסד לטווח ארוך.

אולם כרגע שאיבד דיון את ה-שליטה בחטיבת רפ"י, התבלט פרס כיוורשו הטבעי. הדבר נעשה בדרכי-נועם, ללא זעזועים. ככל שירד כוכבו של דיון, כך עלה כו-כבו של פרס, מכיו שהדבר גרם למשבר.

ברגע המכריע עשה פרס דבר שמעטים הבינו את חוכמתו. הוא הציג את מועמדותו לכהונת ראש-הממשלה — שנראתה באותו רגע חסרת-סיכויים לגמרי.

תיקווחו של פרס היתה שיצליח לצבור תמיכה רחבה יותר מאשר זו של רפ"י — ובכך להפוך לגורם חשוב במיפלגת-העבור, דה, מעל ומעבר לכוחו החטיבתי. בכך הצליח מעל לכל המשוער.

כל מי שרצה לחסום את דרכו של רבין, הצביע בעד פרס. להפ' תעת הכל — ואולי גם שר עצמו — הגיע כמעט ראשון לקינה-גמר. כך הפך פרס ברלילה לאחד האנשים החשובים ביותר במפלגה — למס' 2 או 3. הוא יוכל לשלוח את ידו אל תיקי

ובשבועיים האחרונים שקל אבן את הצגת מועמדותו. אבל הוא פחד מפני ספיר. כמו רבים אחרים האמין שבעצם מתכוון ספיר להיות ראש-הממשלה. הוא חשש שמא יעורר על עצמו את זעמו של ספיר, אם יציג את מועמדותו.

מוכן שמועמדות זו היתה כדי תימעשות ממולא. אבן שייך ל-קבוצת השרים הבכירים של יום-הכיפורים. הוא תמך יותר מדי במדיניות גולדה ודיון, הצדיק יו-תר מדי את כל מעשיהם, מכדי שיתקבל על דעת הציבור כי שעה זו.

אבל אבן לא יכול היה להשלים עם עובד זה. לכן עשה את הכל כדי-לחסום את רבין.

כך מצא את עצמו, לפתע, מושתף פעולה עם עוזר וייצמן — אדם המרוחק ממנו כמזרח ממערב.

וייצמן פירסם את המיסמך הישן שלו על „התמוטטות" רבין לפני מילחמת ששת הימים (ראה עמוד 21). נוספו לפירסום זה כמה פרטים שיכלו לבוא רק ממקורות מישרד-החוק: הסיפור על „השחיתות" של רבין, שנתן הרצאות תמורת שכר בארצות-הברית, ולא הודיע על כך למס'ההכנסה.

גילוי זה פורסם לראשונה עלידי העו-לם הזה, ואו לא עורר שום תגובה רשמית. שום עיתון אחר לא התייחס אליו. לפתע נשלף מן המגירה — עלידי נאמניו של אבן, שמכר את ספריו תמורת שכר-סופרים אגדתי, שהיה קשור בתוארו הרשמי כשר-החוק של ישראל.

כחבריה-הממשלה לא עשה אבן דבר כדי להתקומם נגד המיסחר של דיון בעתיקות גנובות. כאשר הכריזה גולדה שמותר ל-שרים לחסור ולעסוק בעסקים אחרים, ואף דאגה להוריד מסדריהיום הצעת-חוק ש-